

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΛΑΡΙΣΑΣ

*Ο ρόλος της συνεργασίας σχολείων στην ευαισθητοποίηση μαθητών,
εκπαιδευτικών, φορέων με στόχο τη δημιουργία Δικτύου.*

Η θυματοποίηση είναι μια μορφή επιθετικής συμπεριφοράς που βασίζεται στη διαφορά δύναμης και όχι στην έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων.

Ενισχύεται όχι μόνο από τη συμπεριφορά των άμεσα εμπλεκόμενων, αλλά και από τους τρόπους που αντιδρά η ευρύτερη ομάδα των συνομήλικων, από το ήθος του σχολείου και τις εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικές αξίες οι οποίες συνδέονται με τη βία που εκδηλώνεται μέσα και έξω από το σχολικό χώρο.

Τα αυξημένα ποσοστά ενδοσχολικής βίας και περιστατικών εκφοβισμού τα οποία παρατηρούνται παγκοσμίως και μάλιστα με συνεχής αυξητικές τάσεις, οδήγησαν στην εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης ενάντια στην βία και στον εκφοβισμό. Επειδή ακριβώς το φαινόμενο του εκφοβισμού δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί χωρίς δυναμικές παρεμβάσεις οι οποίες να αποβλέπουν στην αξιοποίηση του κρυμμένου ψυχοδυναμικού του σχολείου με σκοπό την αποδυνάμωση των μηχανισμών επιβολής εξουσιαστικής δύναμης εις βάρος ενός μεγάλο αριθμού ανίσχυρων μαθητών.

Η αξιολόγηση αυτών των προγραμμάτων έδειξε ότι για να υπάρξει ουσιαστική πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου. Είναι απαραίτητη η ευαισθητοποίηση μαθητών, εκπαιδευτικών, φορέων ώστε να υλοποιούνται δράσεις στα πλαίσια της κοινότητας.

Και αυτό γιατί

- Ο εκφοβισμός έχει πολλαπλές κοινωνικές διαστάσεις. Συνιστά
παραβίαση των δικαιωμάτων του ατόμου.
- Οι μαθητές ζουν και αλληλεπιδρούν στα πλαίσια της κοινότητας. Μια κοινότητα οι οποία παραβλέπει ή αγνοεί τον εκφοβισμό, είναι μια κοινότητα που έχει χάσει το σεβασμό των μελών της.
- Οι ενήλικες πρέπει να προβάλουν πρότυπα συμπεριφοράς τα οποία είναι αποτρεπτικά προς τη βία.

Η ενεργός συμμετοχή και συνεργασία όλων των άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενων στο φαινόμενο της βίας και του εκφοβισμού αποτελεί αναγκαιότητα.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι εκπαιδευτικοί του σύγχρονου σχολείου θα πρέπει να έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και να είναι ικανοί να οργανώσουν, να αναπτύξουν και να συντονίσουν ένα σύνολο κοινωνικοπαιδαγωγικών δράσεων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της κάθε μορφής ενδοσχολικής βίας, καθώς και ενός αριθμού δευτερευόντων προβλημάτων που παράγονται σε επίπεδο ατομικό, τάξης, σχολικής μονάδας, οικογένειας και τοπικής κοινότητας.

Η αιτιολογία του εκφοβισμού είναι πολυπαραγοντική, επομένως και η αντιμετώπισή του θα πρέπει να είναι πολυεπίπεδη.

Αποδεχόμενοι αυτή την μέθοδο αντιμετώπισης του προβλήματος και αξιοποιώντας την εμπειρία και τις γνώσεις, που αποκτήσαμε από την συμμετοχή μας στην ομάδα παρέμβασης εκπαιδευτικών, η οποία ασχολήθηκε με το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, αποφασίσαμε τη συνεργασία των σχολείων μας 4ου και 5ου Λυκείου Λάρισας.

Μία σχολική μονάδα δημιουργεί αλλά μένει η εσωστρέφεια. Αντίθετα η συνεργασία περισσότερων σχολείων χαρακτηρίζεται από εξωστρέφεια μέσω της διάχυσης των δράσεων και της δυνατότητας συνένωσης πόρων.

Τα μέλη των ομάδων βελτίωσαν την αυτογνωσία και την αυτοεκτίμηση τους. Διαφοροποίησαν λαθεμένες συμπεριφορές, εκπαιδεύτηκαν στη διαχείριση συγκρούσεων, αφού απέκτησαν δεξιότητες, που τους καθιστούν ικανούς να λειτουργήσουν ως εμπνευστές και διαμεσολαβητές σε άλλες ομάδες μαθητών.

Τα ποιοτικά αποτελέσματα της εφαρμογής του προγράμματος και της συνεργασίας του 4ου και του 5ου Λυκείου, έδειξαν ότι τα μέλη των ομάδων θα μπορούσαν να δράσουν ως πολλαπλασιαστές. Επιπλέον να αποτελέσουν τη δομή σε κάθε σχολείο, που θα συνδεθεί και θα συντονιστεί με το Παρατηρητήριο κατά της βίας, που λειτουργεί από το σχολείο 2012-13 υπό την εποπτεία του υπουργείου.

Η αλληλεπίδραση καθηγητών -μαθητών οδήγησε στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης, της ευαισθητοποίησης και της ταυτόχρονης εκπαίδευσης όλων των εμπλεκόμενων.

Η πρακτική η οποία εφαρμόστηκε, περιελάμβανε συνεργασίες σχολείων, συνεργασία ομάδας παρέμβασης εκπαιδευτικών για το σχολικό εκφοβισμό, συνεργασία και ενημέρωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας μέσω του προγράμματος 'Αντιμετωπίζω τον εκφοβισμό στο σχολείο', αλληλεπίδραση με το πρόγραμμα της ΕΨΥΠΕ, συνεργασία με το πρόγραμμα 'Αριάδνη' του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο οποίο μετέχουν φορείς που ασχολούνται με την ψυχική υγεία και πρόληψη, όπως το Κέντρο Πρόληψης-OKANA.

Το αποτέλεσμα όλης αυτής πολύχρονης, συντονισμένης διαδικασίας μέσω του προγράμματος Αγωγής Υγείας ήταν η δημιουργία υλικού.

Διαπιστώθηκε πως η δυναμική που αναπτύσσεται και οι δυνατότητες που δημιουργούνται είναι πολλαπλάσιες όταν εμπλέκονται ισότιμα στην εκπαιδευτική διαδικασία-με τη συμμετοχή, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του προγράμματος-ειδικοί επιστήμονες, εκπαιδευμένοι μαθητές και εκπαιδευτικοί.

Επομένως, ωρίμασε η ιδέα της ανάγκης δημιουργίας ενός τοπικού δικτύου παρέμβασης κατά της βίας στο σχολείο, στο οποίο συμμετέχουν μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς και φορείς.

Η λειτουργία του τοπικού δικτύου επιδιώκει να συμβάλλει

Στην ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, αξιοποίηση και ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας για την πρόληψη της

σχολικής βίας και του εκφοβισμού.

Στην απρόσκοπτη και ισότιμη συνεργασία με τους τοπικούς φορείς και τη διαρκή ανατροφοδότηση για την αποτελεσματικότητα αυτής της συνεργασίας καθώς και τη δημιουργική αξιοποίηση σχετικού εκπαιδευτικού υλικού.

Τελειώνοντας θα ήθελα να εκφράσω την ευχή ,η σημερινή ημερίδα να αποτελέσει έναυσμα για τη δραστηριοποίηση περισσότερων εκπαιδευτικών, που θα πλαισιώσουν το τοπικό δίκτυο συμμετέχοντας στην εκπόνηση παρεμβατικών προγραμμάτων με στόχο την ευαισθητοποίηση ενημέρωση επιμόρφωση της εκπαιδευτικής κοινότητας (εκπαιδευτικών μαθητών και γονέων), έτσι ώστε να ισχυροποιηθεί η εικόνα ενός ασφαλούς σχολείου, μιας ασφαλούς κοινότητας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Αναστασία Παπαδημητρίου 4ο Λύκειο Λάρισας